

ROK DWUDZIESTY TRZECI

ZESZYT TRZECI

RUCH PRAWNICZY
EKONOMICZNY
i SOCJOLOGICZNY

ORGAN
UNIwersytetu IM. A. MICKIEWICZA
I WYŻSZEJ SZKOŁY EKONOMICZNEJ
W POZNANIU

KWARTAŁ TRZECI

WARSZAWA — POZNAŃ 1961
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

KOMITET REDAKCYJNY

Redaktorzy

Alfred Ohanowicz (Redaktor naczelny i redaktor działu prawniczego),
Stanisław Smoliński (Zast. redaktora naczelnego i redaktor działu ekono-
micznego), Stanisław Kowalski (Zast. redaktora naczelnego i redaktor
działu socjologicznego), Adam Łopatka (Sekretarz redakcji), Stanisław
Borowski (Zast. sekretarza redakcji)

Członkowie

Wiktor Jaśkiewicz, Alfons Klafkowski, Seweryn Kruszczyński, Wła-
dysław Markiewicz, Tadeusz Molenda, Tadeusz Szczurkiewicz, Sta-
nisław Waszak, Franciszek Wróblewski, Zbigniew Zakrzewski, Marian
Zimmermann

Adres Redakcji

Poznań, ul. Czerwonej Armii 90, Coll. Iuridicum UAM
pokój 87, tel. 54—60

Copyright by

Państwowe Wydawnictwo Naukowe
Warszawa 1960

Printed in Poland

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE — ODDZIAŁ W POZNANIU

Zamówienia nr 404/85   Nakład 501+149 egz.   Ark. wyd. 32,25,   Ark. druk. 25,75
Papier ilustr., kl. V, 70 g 70x100 cm   -   Oddano do składania 8 VI 1961 r.
Podpisano do druku 20 IX 1961 r. - Druk ukończono we wrześniu 1961 r. - E-3
Cena zł 30,—

DRUKARNIA UNIW. im. A. MICKIEWICZA — POZNAN, UL. FREDRY 10

SPIS TREŚCI

I. ARTYKUŁY

Prof. Uniwersytetu Łódzkiego, dr Józef S. Piątowski, <i>Ewolucja wspólności ustawowej w polskim prawie rodzinnym</i>	1
Doc. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, dr Wiktor Jaśkiewicz, <i>Stosunki pracy w ustawie z 17 II 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach</i>	19
Wykładowca Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, mgr Janusz Rachocki, <i>Sytuacja prawna związków zawodowych w zakładach pracy w świetle kodeksu pracy NRD</i>	39
Prof. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, dr Jan Zdzitowiecki, <i>Rok budżetowy</i>	51
Prof. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, dr Tadeusz Cyprian, <i>Odpowiedzialność karna za wypadki drogowe</i>	73
Adiunkt Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, dr Marian Iwanek, <i>Efekty jednolitych klauzul traktatowych</i>	111
Prof. Uniwersytetu Warszawskiego, dr Seweryn Żurawicki, <i>Problemy stosowania metod matematycznych w rozważaniach ekonomicznych w warunkach gospodarki socjalistycznej</i>	131
Zast. prof. Politechniki Warszawskiej, dr Józef Nowicki, <i>Zmiana stopy wzrostu w krajach ekonomicznie nierozwiniętych</i>	145
St. asystent Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie, dr Augustyn Woś, <i>Rozwój ekonomiczny metod badania elastyczności produkcji i podaży w rolnictwie (1910—1930)</i>	159
Adiunkt Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, dr Janusz Piasny, <i>Kierunki rozwojowe spożycia żywności na tle społecznej struktury wsi</i>	173
St. asystent Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, mgr Maria Gacek-Borna, <i>Przyrost naturalny w północnych województwach Polski</i>	191
St. asystent Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu, mgr Klemens Ratajczak, <i>Wykształcenie oraz kwalifikacje pracowników w Państwowych Gospodarstwach Rolnych</i>	211
St. asystent Politechniki Poznańskiej, mgr Andrzej Szambelan, <i>Drobny przemysł państwowy woj. poznańskiego w latach 1950—1960</i>	227
Doc. Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, dr Ludwik Jankowiak, <i>Kartele w kapitalistycznym handlu zagranicznym</i>	245
Adiunkt Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, mgr Zdzisław Dąbrowski, <i>Fizjokratyczne „Tableau Economique” z punktu widzenia koncepcji rachunku społecznego</i>	259

St. asystent Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, mgr Romuald Jezierski, <i>Społeczny mechanizm kształtowania się systemu etycznego</i> .	275
--	-----

II. PRZEGLĄD PIŚMIENICTWA

Z. K. Nowakowski, <i>Umowa dostawy</i> , Warszawa 1960, PWN, ss. 431 (rec. Jerzy Wiszniewski)	305
Wyjaśnienia autora na marginesie recenzji J. Wiszniewskiego (Zygmunt K. Nowakowski)	309
W. Daszkiewicz, <i>Oskarżyciel w polskim procesie karnym</i> , Warszawa 1960, PWN, ss. 428 (rec. Marian Cieślak)	312
Archiwum Kryminologii, t. I, Warszawa 1960, PWN, ss. 400 (rec. Zbigniew Tyszką)	318
K. Libera, <i>Zasady międzynarodowego prawa konsularnego</i> , Warszawa 1960, PWN, ss. 546 (rec. Leon Babiński)	321
B. Wiewióra, <i>Niemiecka Republika Demokratyczna jako podmiot prawa międzynarodowego</i> , Poznań 1961, Wyd. Poznańskie, ss. 175 (rec. Alfons Klafkowski)	324
B. Wiewióra, <i>Polsko-giermanska granica i międzynarodowe prawo</i> , Pierwod s polskiego E. I. Brajnina, Moskwa, 1959, Izdat. Inostrannoj Litieratury, ss. 239, 1 nlb. B. Wiewióra, <i>Polish-German Frontier from the Standpoint of International Law</i> . Preface by A. Klafkowski, Poznań—Warszawa 1959, Wyd. Zachodnie, ss. XXXII, 224 (rec. Krzysztof Skubiszewski)	328
M. Lachs, <i>Umowy wielostronne. Studium z prawa traktatowego</i> , Warszawa 1958, PWN, ss. 345, 3 nlb. M. Lachs, <i>Le développement et les fonctions des traités multilatéraux</i> , Académie de Droit International, Recueil des Cours, 1957, II, 92, Leyde 1958, A. W. Sijthoff, ss. 113 (rec. Krzysztof Skubiszewski)	331
J. Kowalski, <i>Funkcjonalizm w prawie amerykańskim</i> , Warszawa 1960, PWN, ss. 261 (rec. Jerzy Nowaczyk)	335
A. Runowicz, <i>Problemy kryzysu agrarnego w USA</i> , Warszawa 1960, PWG, ss. 255 (rec. Irena Rutkowska)	340
J. Oser, <i>Czy ludzie muszą głodować? Krytyka teorii Malthusa</i> , Warszawa 1960, PWG, ss. 395 (rec. Janusz Piasny)	346
H. H. Villard, <i>Economic Development</i> , Nowy Jork 1959, Rinehart & Company, Inc., ss. 229 (rec. Zygmunt Kowalczyk)	348
G. Myrdal, <i>Rich and Poor Countries (Beyond the Welfare State)</i> , Londyn 1960, Duckworth, ss. 228 (rec. Ludwik Jankowiak)	351
F. Rzesznitzek, <i>Theorie und Entwicklung der Staatseinnahmen in der Deutschen Demokratischen Republik</i> , Berlin 1959, Verl. Die Wirtschaft, ss. 181 (rec. Maria Filawska)	354
A. C. L. Day, <i>The Economic of Money</i> , Londyn 1959, Oxford University Press, ss. 248, VII (rec. Zenobia Knakiewicz)	357
Committee on the Working of the Monetary System, Report, Londyn 1959, Her Majesty's Stationary Office, ss. 375 (rec. Zygmunt Foltynski)	361

M. J. Ziomek, <i>Słownik grafiki statystycznej w języku polskim, rosyjskim, angielskim i esperanto</i> , Katowice 1960, PTE, ss. 30 (rec. S. Nowak)	363
M. Szymańska, <i>Bibliografia historii Poznania</i> , Poznań 1960, Wyd. Poznańskie, ss. 271 (rec. Janusz Wierzbicki)	364
Q. Gibson, <i>The Logic of Social Inquiry</i> , Londyn 1960, Routledge and Kegan Paul, ss. 213 (rec. Jerzy Giedymin)	366

III. PRZEGLĄD ORZECZNICTWA

<i>Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego</i> (zebrał Witold Świącicki)	371
<i>Orzecznictwo karne Sądu Najwyższego</i> (zebrał Stefan Kalinowski)	376

IV. SPRAWOZDANIA I KOMUNIKATY

<i>Dyskusja w Katedrze Prawa Administracyjnego UAM nad projektem prawa o orzecznictwie karno-administracyjnym</i> (Marian Zimmermann)	383
<i>Bolesław Markowski</i> (Zbigniew Gługiewicz)	396
<i>Rozprawy doktorskie na Wydziale Prawa UAM i w WSE w Poznaniu</i>	397
<i>Wybór profesora Bohdana Winiarskiego na stanowisko prezesa Sądu Międzynarodowego w Hadze</i> (Krzysztof Skubiszewski)	398
<i>Doroczne walne zebranie Poznańskiego Oddziału PTS (ZAŻ)</i>	400

CONTENTS

I. ARTICLES

Dr. Józef S. Piątowski, Professor of the University in Łódź, <i>The Evolution of the Community-in-Law in the Polish Family Law</i>	1
Dr. Wiktor Jaśkiewicz, Docent of the Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>Labour Relations in the Law on Cooperatives and their Unions of 17. 2. 1961.</i>	19
Mag. Janusz Rachocki, Lecturer of the Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>The Legal Position of Trade Unions in Enterprises in the Light of the Labour Code of the German Democratic Republic</i>	39
Dr. Jan Zdzitowiecki, Professor of the Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>The Budget Year.</i>	51
Dr. Tadeusz Cyprian, Professor of the Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>The Criminal Responsibility for Road Accidents</i>	73
Dr. Marian Iwanejko, Adjunct of the Jagiellonian University in Kraków, <i>The Effects of Uniform Treaty Clauses</i>	111
Dr. Seweryn Żurawicki, Professor of the University in Warsaw <i>The Problem of Applying Mathematic Methods in Economic Considerations in the Conditions of Socialist Economy</i>	131
Dr. Józef Nowicki, Associate Professor of the Engineering College in Warsaw, <i>The Change of the Rate of Growth in Underdeveloped Countries.</i>	145
Dr. Augustyn Woś, Senior Assistant of the High School of Planning and Statistics in Warsaw, <i>The Development of the Econometric Methods in Studying the Elasticity of Production and Supply in Agriculture (1910—1930).</i>	159
Dr. Janusz Piasny, Adjunct of the School of Economics in Poznań, <i>Trends in Food Consumption on the Background of Country's Social Structure.</i>	173
Mag. Maria Gacek-Borna, Senior Assistant of the School of Economics in Poznań, <i>The Natural Population Increase in the Northern Districts (Vojevodships) of Poland.</i>	191
Mag. Klemens Ratajczak, Senior Assistant of the High School of Agriculture in Poznań, <i>Education and Qualifications of the State Farm Workers.</i>	211
Mag. Andrzej Szambelan, Senior Assistant of the Engineering College in Poznań, <i>Small State Industry of the District (Vojevodship) of Poznań in 1950—1960.</i>	227

Dr. Ludwik Jankowiak, Docent of the School of Economics in Poznań, <i>Cartels in Capitalist Foreign Trade</i>	245
Mag. Zdzisław Dąbrowski, Adjunct of the School of Economics in Poznań, <i>The Physiocratic „Tableau Economique” from the Point of View of the Contemporain National Reckoning</i>	259
Mag. Romuald Jezierski, Senior Assistant of the Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>The Social Mechanism of the Formation of an Ethical System</i>	275
II. SURVEY OF LITERATURE	305
III. SURVEY OF JUDICIAL DECISIONS	371
IV. NOTES AND INFORMATIONS	383

СОДЕРЖАНИЕ

I. СТАТЬИ

Проф. Лодзинского Университета, др Юзеф С. Пионтовски, <i>Эволюция законной общности в польском семейном праве</i>	1
Доц. Университета им. А. Мицкевича в Познани, др Виктор Яськевич, <i>Трудовые отношения по закону от 17. II. 1961 о кооперативах и их союзах</i>	19
Преподаватель Университета им. А. Мицкевича в Познани, мгр Януш Рахоцки, <i>Правовое положение профессиональных союзов в предприятиях в свете трудового кодекса ГДР</i>	39
Проф. Университета им. А. Мицкевича в Познани, др Ян Здзитовецки, <i>Бюджетный год</i>	51
Проф. Университета им. А. Мицкевича в Познани, др Тадеуш Циприан, <i>Уголовная ответственность за дорожные случаи</i>	73
Адъюнкт Ягеллонского Университета в Кракове, др Мариан Иванейко, <i>Эффекты одногодных тарифных принципов</i>	111
Проф. Варшавского Университета, др Северин Журавички, <i>Проблема применения математических методов в экономических рассуждениях в условиях социалистического хозяйства</i>	131
Зам. проф. Варшавской Политехники, др Юзеф Новицки, <i>Изменения уровня роста в экономически неразвитых странах</i>	145
Старший ассистент Главной Школы Планирования и Статистики в Варшаве, др Августин Вось, <i>Развитие экономических методов исследования эластичности производства и предложения в сельском хозяйстве (1910—1930)</i>	159
Адъюнкт Высшей Школы в Познани, др Януш Пясны, <i>Направления развития потребления средств питания на фоне общественной структуры деревни</i>	173
Ст. ассистент Высшей Экономической Школы в Познани, мгр Мария Гацек-Борна, <i>Естественный прирост в северных воеводствах Польши</i>	191
Ст. ассистент Высшей Сельскохозяйственной Школы в Познани, мгр Клеменс Ратайчак, <i>Образование и квалификации работников государственных сельскохозяйственных объектов (Совхозов)</i>	211
Ст. ассистент Познанской Политехники, мгр Анджей Шамбелян, <i>Мелкая государственная промышленность Познанского воеводства в период от 1950 до 1960 г.</i>	227
Доц. Высшей Экономической Школы в Познани, др Людвик Янковяк, <i>Картели в капиталистической внешней торговле</i>	245
Адъюнкт Высшей Экономической Школы в Познани, Здислав Домбровски, <i>„Tableau Econotique” физикратов с точки зрения современных концепций общественного счета</i>	259

Ст. ассистент Университета им. А. Мицкевича в Познани, мгр Ромуальд Езерски. <i>Общественный механизм образования этической системы.</i>	275
II. ОБЗОР ЛИТЕРАТУРЫ	305
III. ОБЗОР СУДЕБНОЙ ПРАКТИКИ	371
IV. ОТЧЕТЫ И СООБЩЕНИЯ	383